

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/297/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2312223161
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2312223161.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Silvie Hýbelovej a sudcov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Renáty Gavalcovej, v právnej veci navrhovateľa : Prima banka Slovensko, a.s. so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, zastúpený splnomocnencom: Antovszká, s.r.o., AK so sídlom Žabotova 2/B, Bratislava, IČO: 36 866 881, proti odporkyňi: D. K., nar. X.X.XXXX, trvale bytom D. E. K. XX, zastúpená opatrovníčkou: Mgr. A. T., zamestnankyňou OS Dunajská Streda, o zaplatenie sumy 112,42 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Galanta, zo dňa 13. marca 2013, č. k. 5C/21/2013-54, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti trov konania potvrdzuje.

Odporkyňi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 78,77 eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 78,77 eur od 13.7.2010 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, keď vo zvyšnej časti návrh zamietol a odporkyňu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 6,60 eur a trovy právneho zastúpenia k rukám právneho zástupcu navrhovateľa vo výške 34,89 eur do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa právne odôvodnil použitím ust. § 108 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keď vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že medzi účastníkmi bola uzavretá zmluva o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, na základe ktorej navrhovateľ zriadil odporkyňi a viedol rastový osobný účet č. XXXXXXXXXXXX. Od 26.5.2009 mala odporkyňa na účte debetný zostatok vo výške 22,13 eur, ktorý sa jej zvyšoval a k 1.7.2010 bol vo výške 78,29 eur. keďže odporkyňa debetný zostatok napriek výzve navrhovateľa neuhradila, navrhovateľ listom z 1.7.2010 od zmluvy odstúpil. Nakoľko odporkyňa neuhradila povolený debetný zostatok vo výške 78,29 eur súd navrhovateľovi priznal jeho nárok, keď k predmetnej sume bol pripočítaný aj úrok vo výške 0,48 eur. Navrhovateľ si uplatnil aj sankčný úrok z omeškania vo výške 33,65 eur, ku ktorému bol vyzvaný, aby sa vyjadril a uviedol, akým spôsobom bol vypočítaný a na základe čoho, na ktorú výzvu však navrhovateľ nereagoval. Nakoľko súdu nebol zrejmý spôsob jeho vyčíslenia, z akej sumy bol počítaný od kedy do kedy, keď podľa priložených listinných príloh sa výška debetného zostatku menila, nevedel posúdiť správnosť vyčíslenia tohto sankčného úroku z omeškania. Tu však súd prvého stupňa poukázal aj na tú skutočnosť, že vzhľadom k tomu, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu je možné uplatňovať si úroky z omeškania iba v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka preto z uvedených dôvodov návrh navrhovateľa na zaplatenie sumy 33,65 eur ako sankčného úroku z omeškania zamietol. Súd vyhovel návrhu navrhovateľa v časti úroku z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 78,77 eur od 13.7.2010 do

zaplatenia, keď posúdil, že dňa 12.7.2010 navrhovateľ odstúpil od zmluvy a odporkyňa bola vyzvaná, aby uhradila sumu 78,29 eur, čím sa dostala do omeškania s plnením. Keďže navrhovateľ si uplatnil úroky z omeškania v zmysle ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a nar. vlády SR č. 87/1995 Z. z. od 13.7.2010 súd vyhovel nároku navrhovateľa aj v tejto časti. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p., keď navrhovateľ mal úspech v konaní vo výške 70 % a odporkyňa vo výške 30 %. Porovnaním pomeru úspechu a neúspechu má navrhovateľ právo na náhradu trov konania z uplatnených trov vo výške 40 %, preto súd priznal navrhovateľovi nárok na náhradu trov konania vo výške 6,60 eur za zaplatený súdny poplatok a trovy právneho zastúpenia vo výške 34,89 eur. Trovy právneho zastúpenia si navrhovateľ uplatnil vo výške 87,23 eur spolu s DPH a to za tri právne úkony po 19,92 eur s DPH, za prevzatie vecí, pokus o zmier a podanie návrhu, 3 x režijný paušál po 9,16 eur.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie a to v časti zamietnutia návrhu, keď žiadal, aby odvolací súd v časti istiny ako aj v časti uplatneného sankčného úroku napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odvolaní uviedol, že ust. § 273 Obchodného zákonníka dáva možnosť upraviť obsah zmluvy aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami alebo odkazom na iné obchodné podmienky, ktoré sú stranám uzavierajúcim zmluvu známe alebo k návrhu priložené a toto ustanovenie je kogentné a nie je možné ho zmeniť dohodou zmluvných strán. V prejednávanej veci ide jednoznačne o tzv. iné obchodné podmienky, kde zákon vyžaduje aby boli zmluvným stranám známe alebo k návrhu priložené a zároveň, aby s nimi zmluvné strany vyjadrili súhlas. Z uvedeného je zrejmé, že po splnení zákonom stanovených podmienok sa všeobecné obchodné podmienky stávajú súčasťou zmluvy a ich znenie tvorí obsah zmluvy. Nakoľko odporkyňa porušila zmluvu a všeobecné obchodné podmienky tým, že jej účet dosiahol debetný zostatok, ktorý nadobudol charakter nepovoleného debetu v zmysle čl. III bod 23 VOP navrhovateľ v súlade s čl. III bod 37 VOP listom odstúpil od zmluvy a vyzval odporkyňu na úhradu príslušného debetného zostatku v lehote 3 dní od doručenia odstúpenia, pričom dňom doručenia odstúpenia zanikli a všetky zmluvy o poskytovaní produktov služieb viažúce sa k zrušenému účtu a navrhovateľ ukončil poskytovanie týchto produktov podľa príslušných zmlúv. Odporkyňa na uvedenú výzvu navrhovateľa nereagovala a navrhovateľovi neuhradila príslušný debetný zostatok. Na základe uvedeného sa preto navrhovateľ v tomto konaní domáha zaplatenia sumy rovnajúcej sa nevyrovnanej výške debetného zostatku. V zmysle čl. III bod 23 VOP si navrhovateľ voči odporkyni uplatňuje sankčný poplatok, ktorého výška je stanovená podľa príslušného sadzovníka poplatkov, ktorý navrhovateľ zverejňuje spôsobom uvedeným v čl. I bod 7 VOP. Navrhovateľ sa domáha svojho práva v zmysle čl. 1 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd s odkazom na ust. čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 Ústavy SR.

Odporkyňa sa k odvolaniu návrhu nevyjadrila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa v zamietajúcej časti návrhu nie je dôvodné, pretože rozsudok v tejto napadnutej časti a v časti trov konania je vecne správny.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 5C/21/2013 je návrh navrhovateľa, ktorým sa domáha od odporkyne zaplatenia sumy 112,42 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 78,77 eur od 13.7.2010 do zaplatenia a náhrady trov konania.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý v časti istiny 33,65 eur spolu s 9 % úrokom z omeškania od 13.7.2010 do zaplatenia a v závislom výroku o trovách konania.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov účinného do 31.7.2008 (ďalej len ZoSÚ) spotrebiteľským úverom sa rozumie dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Z obsahu spisu vyplýva, že medzi navrhovateľom a odporkyňou bola dňa 23.4.2009 platne uzavretá Zmluva o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, na základe ktorej navrhovateľ zriadil odporkyňi rastový osobný účet s programom - Balík výhoda 50 a uzatvoril s odporkyňou zmluvu o vydaní a používaní platobnej karty Maestro s denným limitom 1 euro. Na základe tejto zmluvy poskytol navrhovateľ odporkyňi službu - povolené prečerpanie na osobnom účte a odporkyňa prostredníctvom predmetného účtu vykonávala bezhotovostné a hotovostné operácie na ľarchu osobného účtu. Na uvedený účet poskytol navrhovateľ odporkyňi peňažné prostriedky, ktoré odporkyňa mala možnosť čerpať do výšky poskytnutého debetného limitu. Podpísaním zmluvy odporkyňa prejavila súhlas s neoddeliteľnou súčasťou zmluvy - Všeobecnými obchodnými podmienkami Prima banka Slovensko / ďalej VOP/. V zmysle čl. VII bod 2 majiteľ účtu vyhlásil, že obdržal obchodné podmienky, ktoré sú súčasťou zmluvy /príslušných zmlúv a zaväzuje sa ich dodržiavať. Z čl. 23 Všeobecných obchodných podmienok - Prima banka Slovensko, a.s. účinných od 1.7.2012 vyplýva, že ak účet - vkladná knižka - vkladový účet dosiahne debetný (záporný zostatok) prípadne prekročí povolené prečerpanie bez súhlasu banky, debetný zostatok na účet / knižke klienta nadobúda charakter nepovoleného debetu (ďalej len nepovolený debet). V prípade vzniku takéhoto nepovoleného debetu banka zašle klientovi upomienku s požiadavkou na vyrovnanie nepovoleného debetu v lehote v nej stanovenej a klient je povinný nepovolený debet vyrovnať v bankou stanovenej lehote uvedenej v upomienke zaslanej bankou. Nevyrovnanie nepovoleného debetu v stanovenej lehote sa považuje za podstatné porušenie zmluvy o účte pričom pohľadávka banky z nepovoleného debetu sa stane okamžite splatnou vrátane príslušenstva a banka je oprávnená si ju započítať na ľarchu pohľadávky klienta voči banke. Banka si za poslanie upomienky účtuje poplatok v zmysle aktuálneho sadzobníka. Ak vznikne na účte / vkladnej knižke debetný zostatok resp. jej prekročenie povolené prečerpanie má banka právo uplatniť úročenie debetu / nepovoleného prečerpania a následne takýto úrok zúčtovať na ľarchu účtu vkladnej knižky príp. účtovať sankčný poplatok, ktorý je spolu s debetnými úrokmi uvedený v sadzobníku. V zmysle Sadzobníka poplatok Dexia banka Slovensko, a.s. splatného do 1.1.2009 je pod písm. e) depozitné produkty - ostatné poplatky uvedené v bode 1.E.4 sankčná úroková sadza pri nepovolenom debete na osobnom účte 20 % p.a.

Zákon zakotvuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách, ku ktorým patrí aj predmetná zmluva o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb. Vychádza sa z predpokladu, že spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa všeobecne očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a oproti spotrebiteľovi so znalosťou ponúkaného tovaru a služieb, čo zodpovedá poctivému prístupu v podnikaní. Zákon predpokladá, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Navrhovateľ uzatvoril zmluvu s fyzickou osobou, nie podnikateľom. Zmluva bola uzatvorená po 1.4.2004, táto zmluva je svojím charakterom občianskoprávnou zmluvou a spĺňa všetky znaky typovej spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Navrhovateľ mal v čase uzavretia zmluvy v predmete svojej činnosti aj prijímanie vkladov, poskytovanie platobných služieb a zúčtovanie, bol teda dodávateľom podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pretože túto činnosť vykonával v rámci svojho podnikania. Odporkyňa v zmluvnom vzťahu vystupovala ako spotrebiteľ podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, pretože nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Súd prvého stupňa vecne správne zamietol návrh navrhovateľa v časti istiny 33,65 eur s prísl., avšak odvolací súd dospel k tomuto záveru na základe iného právneho posúdenia ako súd prvého stupňa. Súd prvého stupňa odôvodnil zamietnutie návrhu v časti sankčného úroku s odôvodnením, že mu nebol zrejmý spôsob jeho vyčíslenia, z akej sumy bol počítaný od kedy do kedy, keď podľa priložených listinných príloh sa výška debetného zostatku menila a preto nevedel posúdiť správnosť vyčíslenia tohto sankčného úroku z omeškania. Ďalej uviedol, že vzhľadom k tomu, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu je možné uplatňovať si úroky z omeškania iba v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka preto z uvedených dôvodov návrh navrhovateľa na zaplatenie sumy 33,65 eur ako sankčného úroku z omeškania zamietol.

Odvolací súd však dospel k záveru, že v danom prípade si navrhovateľ neuplatňuje zaplatenie sumy 33,65 eur titulom dohodnutého úroku a ani titulom úroku z omeškania, ale navrhovateľ sa domáha zaplatenia tejto sumy titulom zmluvnej pokuty v zmysle podmienok uvedených vo všeobecných obchodných podmienkach. Túto zmluvnú pokutu nazvanú ako sankčný úrok, si navrhovateľ uplatňuje z dôvodu porušenia zmluvných povinností zo strany odporkyne v zmysle čl. III. bod 23 všeobecných obchodných podmienok.

Na základe uvedeného odvolací súd vyzval účastníkov konania v zmysle § 213 O.s.p. k možnému použitiu na vec súdom prvého stupňa neaplikovaného ust § 544 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k posúdeniu účastníkmi dojedanej zmluvnej podmienky v čl. III. bodu 23 Všeobecných obchodných podmienok Zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb zo dňa 23.4.2009, avšak účastníci konania na výzvu súdu nereagovali.

Podľa § 544 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Jedným zo špeciálnych zabezpečovacích prostriedkov používaných na dosiahnutie väčšej istoty, že právo veriteľa bude uspokojené je i dojednanie o zmluvnej pokute v zmysle cit. ust. § 544 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zmluvnú pokutu je pritom možné dohodnúť pre prípad porušenia akejkoľvek zmluvnej povinnosti. Dohoda o zmluvnej pokute musí mať obligatórne písomnú formu, pričom musí byť určená jej výška alebo určený spôsob jej určenia, ktorý musí byť jednoznačný. Výška zmluvnej pokuty pritom nie je zákonom nijako limitovaná. Nesmie však byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ust. § 3 Občianskeho zákonníka podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Zmluvná pokuta je pokuta peňažná, čo vyplýva z dikcie § 544 Občianskeho zákonníka, v ktorom v ods. 1 sa hovorí o "zaplatení" pokuty, ale aj z toho, že termín pokuta je zaužívaný pre peňažný postih. Vyžaduje sa určenie výšky zmluvnej pokuty alebo jej určiteľnosť. Nárok na zmluvnú pokutu vzniká veriteľovi, ak dlžník nesplní zmluvnú povinnosť zabezpečenú zmluvnou pokutou. Zmluvnou pokutou možno zabezpečiť každé zmluvné plnenie a pri dohode o zmluvnej pokute si treba starostlivo uvážiť, ktorú konkrétnu povinnosť chceme zmluvnou pokutou zabezpečiť a jasne ju v dohode sformulovať.

Z ustanovení predmetnej zmluvy vyplýva, že za neoddeliteľnú súčasť zmluvy boli jednoznačne prehlásené iba všeobecné obchodné podmienky, ktoré odporkyňa podľa čl. VII. pri podpísaní zmluvy prevzala. Za neoddeliteľnú súčasť zmluvy a všeobecných obchodných podmienok nebol prehlásený Sadzobník poplatkov.

Odvolací súd tak na základe uvedeného posúdil návrh navrhovateľa v časti uplatneného sankčného úroku vo výške 33,65 eur za nedôvodný, pretože takto uplatnený sankčný úrok z omeškania je svojou podstatou zmluvná pokuta, ktorá nebola medzi účastníkmi riadne zmluvne dojednaná v písomnej forme, tak ako to vyžaduje ustanovenie § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže Všeobecné zmluvné podmienky v čl. III. bodu 23 neobsahujú výšku tejto zmluvnej pokuty a ani spôsob jej určenia a absencia týchto údajov v zmluve resp. v zmluvných podmienkach, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy

spôsobuje absolútnu neplatnosť takejto dohody o zmluvnej pokute. Výška zmluvnej pokuty bola len jednostranne deklarovaná navrhovateľom vo svojom sadzobníku poplatkov a nie je teda obsiahnutá v samotnej zmluve o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb s obsahom ktorej bola odporkyňa oboznámená a ktorú aj podpísala, a jej výška nie je uvedená ani vo všeobecných obchodných podmienkach, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy. S poukazom na ust. § 544 a nasl. Občianskeho zákonníka má odvolací súd za to, že nedošlo k platnému uzavretiu zmluvy o zmluvnej pokute a preto správne súd prvého stupňa návrh navrhovateľa v časti zaplataenia sumy 33,65 eur spolu s príslušenstvom ako nedôvodný zamietol.

Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil, keď súd prvého stupňa správne rozhodol aj o náhrade trov konania.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a odporkyňi, ktorá bola v odvolacom konaní plne procesne úspešná náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si náhradu návrhom zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnila a ani jej nevyplývajú zo spisu.

Uvedený rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.